

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

07.07.2022

Vår ref:

2021/11143

Deres dato:

Deres ref:

Deanu gieldda / Tana kommune
Rådhusveien 24
9845 TANA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rasmus Kristoffer Høyning, 78 95 03 27

Skadefellingstillatelse på -1- bjørn ved Sirbma - Tana kommune 07072022-14072022

Viser til telefonsamtale 06.07.2022 med Leif Erik Varsi hvor det ble søkt om skadefelling av 1 bjørn i hans beiteområde sør for Sirbma.

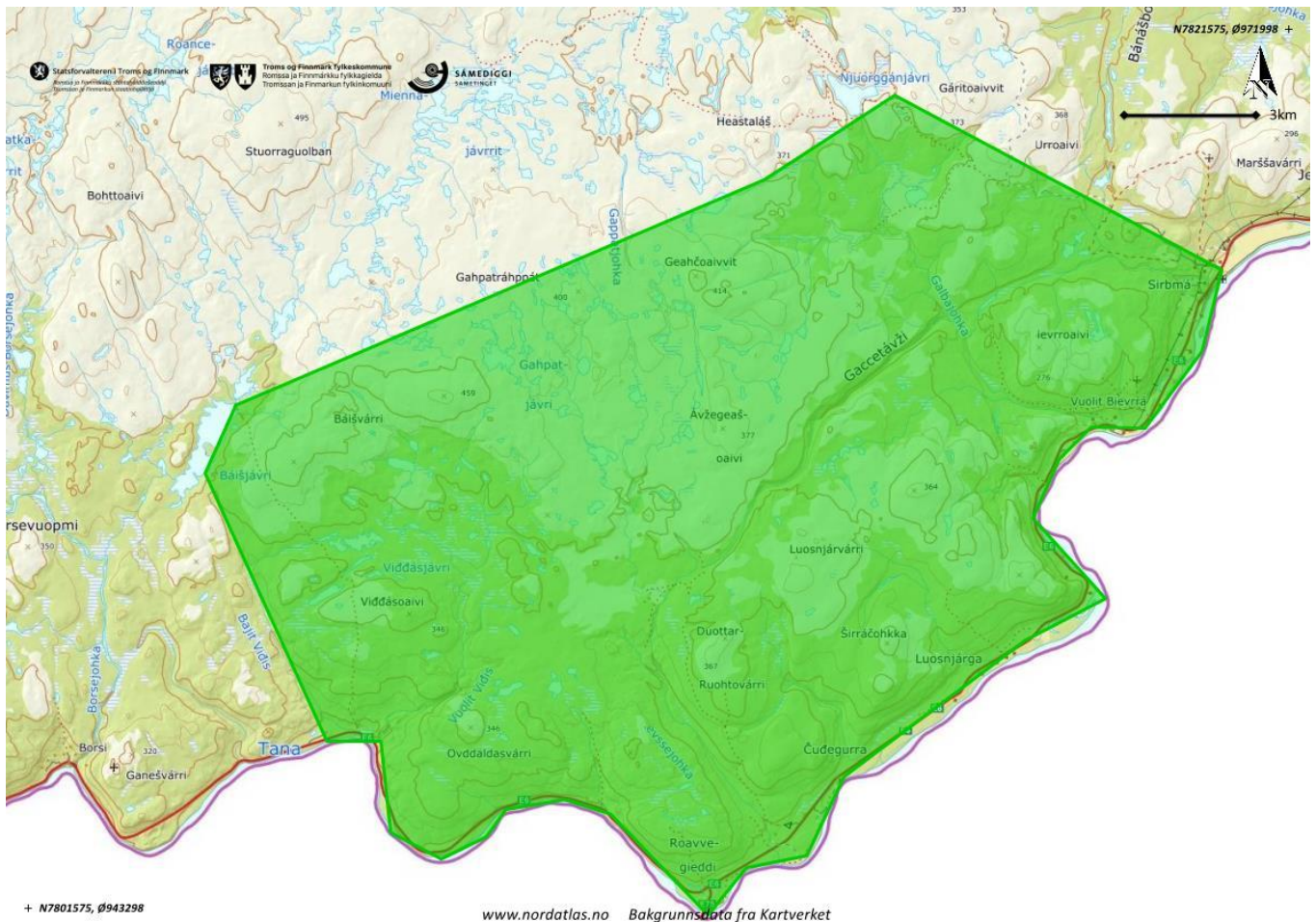
-Vedtak-

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark det skadefellingstillatelse på én -1- bjørn i nærmere avgrenset område i Tana kommune. Binne med unger er unntatt tillatelsen. Tillatelsen som er knyttet til skadegjørende bjørn gis til Tana skadefellingslag. Skadefellingstillatelsen gjelder fra og med 07.07.2022 til 14.07.2022

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Statsforvalteren i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1. Fellingsleder er Bente Antonsen. Hun er ansvarlig for at alle som deltar på fellingsforsøket er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.
2. Krav til våpen/ammunisjon: Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på bjørn skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil. Minste tillatte kaliber er 6,5(.264)/6,71mm) og minste tillatte kulevekt er 9 gram for kuler med mantel og blykjerne og 7,8 gram for blyfrie kuler. Anslagsenergien skal være minst 2200 joule målt på 100 meters avstand, E100.
3. Avgrensning av fellingsområdet: Fellingsområdet strekker seg fra Sirbma i nord-øst til Bajit Viðis i sør-vest. Nord-vestlig grense strekker seg fra Njuorggánjávri til Báišjávri. Fellingsområdet er skravert i grønt.

4. Det stilles krav om avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.
5. Det skal sikres god kommunikasjon mellom deltakerne på fellingslaget. Dette blant annet for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingsstillatelsen gjelder.
6. Tillatelsen gjelder i tidsrommet fra og med 07.07.2022 til 14.7.2022.
7. Binne med unger er unntatt fellingsstillatelsen.
8. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 48236037 / 992 42 279 og til Statsforvalterens rovvilttelefon tlf. 48197472. På dagtid hverdager til Statsforvalteren på tlf. 78 95 03 00.
9. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre bjørn under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet bjørnen. Vedkommende plikter å forvise seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Statsforvalteren og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Statsforvalteren avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

10. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rowilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 setter Statsforvalteren til side de regler som ellers gjelder i viltloven § 21 bokstav c og b.

Det gis adgang til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt. Dette betyr at skadefellingslaget kan bruke disse fartøyene, inkludert drone og helikopter, til lokalisering av vilt, forutsatt dispensasjon fra eventuelt annet lovverk enn viltloven, som begrenser denne adgangen.

Det gis adgang til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy til forfølging av vilt eller til avledning av viltets oppmerksomhet fra jegeren.

De regler som settes til side er vurdert opp mot målet om effektivt, raskt og presist uttak av skadegjørende individ. Interessene til beitenæringene og hensynet til dyrevelferd til tamme beitedyr er vektlagt. Fellingsforsøket skal gjennomføres med minst mulig forstyrrelse av annet vilt og minst mulig skade og ulempe for naturmangfoldet. Fellingsforsøket skal gjennomføres med sikte på god dyrevelferd, også for det dyret som skal felles. Oppdraget skal gjøres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

11. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Statsforvalteren av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Statsforvalteren.

12. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt bjørn skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødige.

13. Når felt bjørn er ivaretatt og flådd, skal det fraktes til ØFAS (Øst-Finnmark Avfallsselskap) i Tana for destruksjon. Utgiftene skal faktureres Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

14. Ved ev. oppfyllelse av regionens delegerte myndighetskvote inndras fellingstillatelsen umiddelbart.

Rammer for skadefellingen

Skadefellingen administreres av Tana kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Statsforvalteren gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 6 personer og 7 dager og en døgnpris på 1600 kroner per døgn og person. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 67 200 kroner. I tillegg vil feriepenge bli dekket av Statsforvalteren. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med skadefelling. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget krav om godtgjøring ved fellingsforsøk og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr., poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen, må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Statsforvalteren til kommunen kan ikke overskride de rammer som går frem av vedtaket. Miljødepartementet har fastsatt en døgnpris på 1600 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer

eller mer utløser full sats på 1600 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 213,3 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner:

Skadefellingsleder må samle inn og sende til administrerende kommune utleggskrav, ført på reiseregningsskjema og med kvitteringer vedlagt, fra alle deltagerne i skadefellingslaget. Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon), bompenger (kvittering for dokumentasjon). Kjøring dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Dette kan lettest gjøres ved å bruke statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørebok» kan også benyttes. Når det er kjørt utenfor vei, og det er vanskelig å definere eksakt, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 13, jf. også § 4 første ledd bokstav h og § 9. Vedtak om skadefelling kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse.

I brev av 31.05.2022 om *Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023*, ble region 8 – Troms og Finnmark (inkludert samarbeidsområdet i region 7) tildelt en kvote på 2 bjørn fra og med 01.06.2022 til og med 15.02.2023. Det er så langt ikke belastet noen dyr av denne kvoten. Statsforvalteren vurderer skadefelling innenfor den ramme som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr.

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Bestandssituasjonen for bjørn

Det nasjonale bestandsmålet for brunbjørn er 13 årlige kull. Bestandsmålet for region 8 Troms og Finnmark er på 6 årlige kull. Antallet kull blir beregnet på bakgrunn av innsamlet DNA fra bjørn. I 2021 ble det beregnet at det ble født 2,9 kull i Troms og Finnmark. Dette er under det fastsatte bestandsmålet. Det ble gjennom DNA-analyser av bjørn identifisert 60 individer i Finnmark og 8 individer i Troms. I Finnmark utgjør dette 1 bjørn mere enn i 2020. Ifølge «NINA Rapport 1986 – Populasjonsovervåkning av brunbjørn» har Finnmark hatt stor økning i antall påviste individer i perioden 2017-2019 og vi kan se ut fra NINA rapport 2125 at bestanden i Troms og Finnmark siden 2019 har ligget stabilt mellom 68 og 66 individer.

De viktigste områdene for brunbjørn i Finnmark ligger i Pasvikdalen i Sør-Varanger og Indre deler av Finnmarksvidda i Karasjok og Kautokeino. Det er i disse områdene de fleste binnene oppholder seg, og det er her hovedproduksjonen i bjørnebestanden skjer. I 2022 er det i Tana kommune observert binne med unger i Levajok i overgangen mellom april og mai og gjort noen observasjoner av enkelt dyr i samme område i samme tidsrom. De siste kjente sportegn av bjørn rundt det aktuelle skadeområdet er et bjørnespor ved Suttésádjatjavrrit i Sirbma i 2019 og to DNA-prøver fra FI196 ved Borsejohka 3 mil sør for Sirbma senhøsten 2020.

De siste 4 årene siden 01.01.2018 er det kjent avgang på 9 bjørner i region 8. Seks (6) av disse er felt i Sør-Varanger kommune. Tre bjørner ble felt på skadefelling i 2019. En bjørnunge ble funnet drept av et annet dyr i 2020. I 2021 ble en hannbjørn felt på skadefelling og det ble 01.06.2022 felt en bjørn på skadefelling i Sør-Varanger kommune. De øvrige 3 bjørnene ble felt på skadefelling i Troms i 2021.

Statsforvalterens vurderinger

Det ble rundt klokken 11, 6 juli dokumentert to søyer drept av bjørn i beiteområde. Det ble også funnet et lam i nærheten, hvor det ikke kunne konkluderes med dødsårsak. Sauebonden søkte da muntlig skadefelling per telefon fra beitet. På bakgrunn av den informasjonen ønsket statsforvalteren å gi akutte midler til gjeting og tilsyn i påvente av å se ann situasjonen. Senere på ettermiddagen ble vi kontaktet av SNO da det var funnet flere sau med oppspist jur og bryst. Det ble også funnet levende sau med oppspist jur som ble avlivet på stedet. Ut fra sporobservasjoner og målinger i felt, er det grunn til å anta at det skadegjørende individet er en godt voksen bjørn. Vi vurderer at det er en pågående skadesituasjon hvor skadepotensialet er høyt.

Besetningen som beiter i området, er på ca. 530 dyr. Sauebonden har ikke arealer til å hente ned sauene på og han ikke ser noen alternative tiltak for å avverge ytterligere skader. Han har tatt kontakt med folk for å hjelpe med tilsyn. Dette kan være effektivt for å mulig avverge skader i kombinasjon med at det gjennomføres skadefelling når dette koordineres.

Det aktuelle området hvor det søkes om skadefelling er beiteområde for sau på sommeren og vinterbeite for rein. Det ligger i B-område for bjørn 9 mil unna nærmeste A-område (forvaltningsområde for brunbjørn) i Finnmark. Området ligger på grensen til Finland hvor det gjøres liten overvåkning av bjørnebestanden, slik at informasjon om hvor mange bjørner som potensielt oppholder seg i nærheten på finsk side er usikker. Sauene går på denne tiden spredt ut over beite og å sanke ned sauene er ikke et realistisk alternativ, samtidig som tilgjengelige arealer for å holde sauene fysisk adskilt fra rovdyr ikke finnes. Vi vurderer at tapsforebyggende tiltak ikke er en tilfredsstillende løsning i dette tilfellet.

De nærmeste bjørneobservasjonene som er gjort i år er binne med fjorårsunger i sørlige delen av Levajok i overgangen april-mai. Dette ligger ca. 3 mil for det aktuelle skadeområdet. Ut over dette er det ingen kjent bjørneaktivitet i eller ved skadeområdet på norsk side.

I brev av 31.05.2022 om *Kvote for betinget skadefelling av brunbjørn 2022-2023*, fremgår det at bjørnebinner og unger i følge med binner er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebinner felles, skal være iverksatt. I en presisering fra Miljødirektoratet angående brevet av 31.05.2022 fremgår det at: «*Hunndyr er den mest begrensende faktoren for bjørnebestandens tilvekstpotensiale. Dette er særlig viktig å ta hensyn til i forvaltning av brunbjørn hvor den norske bestanden er langt under fastsatt bestandsmål og bestanden skal øke mot bestandsmålet. Uttak av binner påvirker både nåværende og fremtidig bestandstall og størst reduserende effekt kan*

forventes ved uttak av voksne binner i reproduktiv alder (5 år og eldre).» Binner med unger er derfor unntatt delegasjon av myndighet til Statsforvalteren til å iverksette skadefelling.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at bjørn og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at bjørnen forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Statsforvalteren vurderer at uttak av en bjørn i Tana ikke vil påvirke bestandsmåloppnåelsen eller det genetiske mangfoldet hos bjørn i Region 8.

Hovedmålsetningen i norsk rovviltforvaltning er to-delt, jf. rovviltforliket av 2004. Den to-delte målsetningen sier at Norge skal ha en forvaltning som totalt sett bidrar til å dempe konfliktene og motvirke utrygghet, og samtidig ha en politikk som sikrer overlevelsen til alle de store rovviltartene i norsk natur. Et viktig virkemiddel i norsk rovviltforvaltning er såkalt differensiert forvaltning. Dette innebærer i hovedsak at man skal skille rovdyr og beitedyr i tid og rom. Konkret innebærer dette at man har opprettet forvaltningssoner for de ulike rovviltartene.

I forvaltningsplan for rovvilt i region 8, Troms og Finnmark, fremgår regionale forvaltningsmål for store rovdyr og delmål for å nå hovedmålsetningene. Ett av delmålene er å sørge for effektivt uttak av rovvilt som representerer skadepotensiale i B-områder.

Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Statsforvalteren vurderer kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Forvaltningen har god kunnskap om status og utbredelse for brunbjørn og således et godt grunnlag for å vurdere hvilken effekt på bestanden uttaket vil ha. Førvar prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer dermed ikke til anvendelse.

Statsforvalteren legger til grunn at bestandsmålet for bjørn skal nås med lavest mulig skadepotensial på sau og rein, jf. rovviltforskriften § 6.

Vi vurderer at uttak av en bjørn i Tana ikke vil påvirke økosystemet negativt i vesentlig grad, jf. naturmangfoldlovens § 10. Det er knyttet vilkår til gjennomføring av skadefelling for å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. § 12.

Konklusjon

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på én bjørn i nærmere avgrenset område i Tana. Binne med unger er unntatt tillatelsen. Tillatelsen som er knyttet til skadegjørende bjørn gis til Tana skadefellingslag. Skadefellingstillatelsen gjelder fra og med 07.07.2022 til og med 17.07.2022.

Med hilsen

Anne Fløgstad Smeland
fungerende miljødirektør

Rasmus Kristoffer Høyning
rovviltforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet
Mattilsynet
Finmark politidistrikt

Postboks 5672 Sluppen
Postboks 383
Postboks 501

7485 TRONDHEIM
2381 BRUMUNDDAL
9917 KIRKENES